

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

IV. De commodato, deposito & mutuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

DE COMMODATO, DEPOSITO ET MUTUO.

TITULUS IV.

§. 1. Quare hi contractus re contrahi dicantur.

Commodatum, depositum, & mutuuum, re contrahi dicuntur, l. 1. D. De oblig. & act. ut. Inst. Quib. mod. re contrah. oblig. id est quod non nisi rei presentis interveniunt. Quod non æquè est in emptione, locatione, societate, mandato, quæ solo consensu, etiam re non presente, contrahuntur, ut Inst. De oblig. ex consensu.

§. 2. De Commodato, & in quo distat à locatione & precario.

Commodatum dicitur, quasi cum modo datum, scilicet ad certum & præscriptum usum, idque gratuitò. Nam mercede interveniente locatio est, §. commodata Inst. Quib. modis re contrah. oblig. aut si ad non certum tempus & præscriptum usum datum sit, in precarium incidit, l. 2. l. 4. D. De precario. Atque hinc commodatum non nisi expleto usu revocatur, cap. unico Extravag. De commod. precarium verò quodcumque, l. 1. & 2. D. De precar. junge Inst. de precar.

§. 3. Quid in commodatum veniat.

Et cum commodatum commodatari tantum gratià contrahi soleat, idcirco, si res commodata, commodatari culpâ etiam levissimâ, interierit, aut deterior facta fuerit, rectè eò nomine commodatarius convenitur, d. cap. unic. junctâ l. Si ut certo §. §. commodatum D. Commod. & §. 2. ejusd. leg. ubi & elegans distinctio traditur, in quibus contractibus dolus, culpa & periculum veniant.

§. 4. De Deposito, & quid veniat in depositum.

Est autem depositum, quod custodiendum alicui datum est: dictum ex eo, quod apud alium depositum sit: Præpositio enim de augeo positum, ut ostendat totum fidei ejus esse commissum, quod ad custodiam rei pertinet, l. 1. in princ. D. Depositi. Et quia depositum deponentis gratia contrahitur, idcirco depositarius de solo dolo tenetur, §. præter Inst. Quib. modis re contrah. oblig. l. Contractus D. De reg. jur. qui eâ specie præsumitur, cum depositarius circa rem depositam non eandem, quam suis rebus, diligentiam adhibet, c. 2. in princ. Extr. De depos. l. Quod Nerua 32. D. Depos.

§. 5. Depositarius quando culpa nomine tenetur, & quid de casu fortuito.

Interdum tamen depositarius & culpæ nomine rectè convenitur, ubi scilicet ultro se deposito obtulit, aut quid pro custodia accepit, aut cum eo conventum fuit, ut culpam præstaret, d. cap. 2. l. 1. §. si convenias D. Depos. Casum verò fortuitum numquam præstat depositarius, nisi id convenierit, vel culpâ sive morâ ipsius casus acciderit, d. cap. 2. & d. l. 1. §. si convenias, & l. Contractus D. De R. I.

§. 6. Depositum semper repeti potest.

Depositum pro arbitrio deponentis semper revocari potest, nullâ etiam admissa compensatione aut deductione, propter bonam fidem, quæ in hoc contractu uberior est, quàm in cæteris contractibus, d. cap. 2. & d. l. 1. §. est autem, junctâ l. penult. Cod. Depos. & l. fin. C. De compens. Est autem compensatio (ut obiter hoc inferam) debiti & crediti inter se contributio, l. 1. D. De compensat.

§. 7. Ecclesiam nomine Clerici depositarii vel mutuuum accipientis conveniri non posse, nisi in rem Ecclesia versum sit.

Potè cum depositum, alique contractus non pariant obligationem, nisi inter ipsos contrahentes, l. 3. Cod. Ne uxòr pro marito, l. Si & me 2. D. Si cert. petat l. 1. in princ. D. De pact. frustra Ecclesia convenitur propter rem apud Clericum Ecclesiæ depositam, vel mutuuum ab eo acceptam: nisi fortè ex ea quid in utilitatem Ecclesiæ versum probeatur, quo casu quatenus versum est, Ecclesia tenetur, cap. 1. Extr. De depos. cap. penult. Extr. De fidejussor. ne locupletetur cum alterius injuria, l. Nam hoc natura D. De condict. indeb.

§. 8. De mutuuo.

Quod ad Mutuum attinet, contrahitur mutuuum, cum rem alteri damus, ut ejus fiat, recepturi aliam ejusdem generis & bonitatis, l. in princ. D. Si cert. pet.

§. 9. In quibus rebus consistat mutuum.

Quod fieri non potest, nisi in rebus, quæ mutuam functionem recipiunt, hoc est, quæ numero, pondere vel mensurâ constant. Nam in aliis rebus ideo in mutuum non igitur, quod aliud pro alio solvi non potest, iavito creditore, d. l. 2, §. 1. Si quidem in aliis rebus cadit affectio.

§. 10. De pacto vel stipulatione adjecta mutuo.

Et cum mutuum re contrahatur, profectò conveniri non potest, ut plus, quam datum est, reddatur, puta, undecim pro decem, l. Rogasti 11, §. si tibi dedero D. Si cert. pet. ne quidem accedente stipulatione; cum hæc res in usuram incidere, non solum jure Canonico, sed & lege divinâ improbatam, cap. Consuluit 10, Ext. De usur. de quolatum inf. tit. de usur.

DE PRECARIIS.

TITULUS V.

§. 1. Quid Precarium, & in quo conveniat cum Commodato, & ab eodem distet.

Precarium est, quod precibus petendi utendum conceditur, tamdiu, quamdiu is, qui concessit, patitur, l. 1, in princ. D. De precario. Convenit cum Commodato in eo, quod dis, qui commodat, etiam permittat uti re commodatâ, d. l. 1, §. fin. Distat verò, quod Precarium ad certum tempus & præscriptum usum non detur, commodatum contra, §. 1. sup. de commod. vide Covar. Var. resol. lib. 3, cap. 15, num. 7.

§. 2. Tempus certum precario adjectum rejicitur à precario.

Hinc aliàs quæsitum fuit: Si precarium ad certum tempus, veluti, ad Calendas Januarias concessum fuerit, an precario possidens in eum diem se tueri possit, ne ante ab eo res avocetur? Et responsum est, nullam vim esse hujus conventionis; cum adjectum tempus naturæ precarii repugnet, l. Cum precio 12, D. De precar. & cap. fin. Ext. eod.

§. 3. Ad quid tenetur precario possidens.

Quò etiam fit, ut propter hanc liberam revocationem. Vbi scilicet indefinitè conceditur precarium; aliàs si in certum usum, esset commodatum.

cationem concedentis, is, qui precario possidet, non tenetur ultra dolum & latam culpam, quæ dolo proxima est, l. Quasitum 3, §. Et illud annuitur cum §. seq. D. eod.

De precaria.

Extat & hoc jure Canonico contractus precariæ, quo pro re donata Ecclesiæ donatori in vicem, tripulum vel duplum in usum fructum redditur ab eadem Ecclesiâ, juxta decisionem can. Precaria x. quas. 2. Unde pro arbitrio concedentis non revocatur precaria, sed expirat morte accipientis, cap. fin. in fine Ext. hoc tit. juncto il. cum. Precaria: dummodò precaria rationabiliter facta sit; alioqui à concedentis successore impunè revocatur, can. De precariis d. qu. 2, & cap. 2, Ext. eod. vide Pat. norm. & alios Ext. in hunc tit. De quinquennio autem in quinquennium precariæ revocatio fieri jubetur, cap. 1, Ext. hoc tit.

NOTATIO in Tit. 5.

b. Videtur hujus precariæ vestigium extare apud Justinian. §. si verò aliquis, Novell. 110, de alien. & emphyt.

DE FEVDIS.

TITULUS VI.

§. 1. Feudum quid?

Feudum est beneficium, quod ex benevolentia ita datur alicui, ut proprietas quidem rei immobilis beneficiatæ penes dantem maneat, usufructus verò illius ita ad accipientem

transcat, ut ad eum hæredesque ejus masculos, si ve fœminas (si de his nominatim sit dictum) in perpetuum pertineat: ad hoc, ut ille & hæredes ejus fideliter domino servant; si ve servitium illud